

Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Petržalka

Materiál na rokovanie
miestnej rady
dňa 10.05.2022

Materiál číslo: 62/2022

Návrh na pomenovanie nových ulíc v lokalite Vojenský dvor

Predkladateľka:

Mgr. Iveta Jančoková
2. zástupkyňa starostu

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa
3. Grafická časť
4. Uznesenie názvoslovnej komisie hlavného mesta SR Bratislavy
5. Výpisy z uznesení komisií

Zodpovedný:

Ing. arch. Štefan Hasička
vedúci referátu územného rozvoja a GIS

Spracovateľka:

Jana Jantová
referát územného rozvoja a GIS

Návrh uznesenia

Miestna rada mestskej časti Bratislava-Petržalka

o d p o r ú č a

Miestnemu zastupiteľstvu mestskej časti Bratislava-Petržalka

s ú h l a s i ť

s návrhom na pomenovanie troch nových ulíc v mestskej časti Bratislava-Petržalka v lokalite Vojenský dvor názvami:

1. Ulica generála Goliana,
2. Ulica generála Viesta,
3. Pri vojenskom cintoríne

a

p o v e r i ť

starostu, aby návrh predložil na schválenie Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta SR Bratislavy.

Dôvodová správa

Podľa ustanovenia § 2b ods. 1 a 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) **obec určuje a mení nariadením názvy ulíc a iných verejných priestranstiev, pričom názvy ulíc a iných verejných priestranstiev sa určujú s prihliadnutím na históriu obce, na významné nežijúce osobnosti, na veci a pod. Nepripustné sú názvy po žijúcich osobách, názvy dlhé, duplicitné, urážajúce mravnosť, náboženské alebo národnostné cítenie, jazykovo nesprávne a názvy nepriliehavé vzhľadom na históriu obce.**

Podľa čl. 2 ods. 4 zásad určovania názvov verejných priestranstiev v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave **názvy musia byť v gramaticky správnom tvare, tzn., že ešte pred schválením názvu Mestským zastupiteľstvom hlavného mesta SR Bratislavy, musia predkladané návrhy prejsť jazykovednou korektúrou. Názov by mal byť tiež jednoduchý a zrozumiteľný.**

Podľa čl. 18 ods. 4 písm. t) Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v znení dodatkov (ďalej len „Štatút“) **miestnemu zastupiteľstvu je vyhradené predkladať mestskému zastupiteľstvu návrh na pomenovanie alebo zmenu názvu ulíc a iných verejných priestranstiev.**

Názvy ulíc sú súčasťou orientačného systému obce. Prispievajú k lepšej orientácii obyvateľov a návštevníkov obce a k spoľahlivému označeniu bydliska fyzických osôb, sídla právnických osôb, alebo umiestnenia významných objektov.

V súvislosti s rozvojom mestskej časti Bratislava-Petržalka vznikla potreba pomenovania nových ulíc **v lokalite Vojenský dvor.**

Jedná sa o novú štvrť v rozvojovom území na hranici Slovenska s Rakúskom (marketingový názov „Nesto“), kde v súčasnosti prebieha príprava a realizácia nových stavieb a nových komunikácií pod názvom stavby „**KOPČIANSKA – JUH, V. stavba Polyfunkčná obytná zóna Bratislava, Kopčianska**“.

V rámci predmetnej stavby tunajšia mestská časť ako príslušný stavebný úrad vydala stavebné povolenia pre jednotlivé stavebné objekty a prevádzkové súbory sektoru A, B, C a pre verejnú infraštruktúru tejto stavby, čo vytvorilo potrebu prerokovania vhodných návrhov nových názvov ulíc pre dotknutú lokalitu.

Dňa 20.08.2021 boli prostredníctvom e-mailovej komunikácie oslovení poslanci Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Petržalka, ktorí sa v minulosti zaoberali pomenovávaním ulíc a iných verejných priestranstiev v rámci zasadnutí názvoslovnej komisie v zložení: Miroslav Dragún, PhDr. Ľudmila Farkašovská, Mgr. Bc. Jozef Fischer, Mgr. Juraj Kríž, PhD., Mgr. Miroslava Makovníková Mosná.

Pri výbere a vhodnej formy nových názvov ulíc pre danú lokalitu bolo prihliadané na historický odkaz dotknutého územia: vojenské bunkre, protitanková priekopa, vojenský cintorín z obdobia 1. svetovej vojny. Porovnaním piatich predložených návrhov poslanca Miroslava Dragúna so zoznamom názvov všetkých ulíc v rámci hlavného mesta SR Bratislavy boli pre duplicitu vyradené dva návrhy a tretí z dôvodu, že išlo pravdepodobne o osobu českej národnosti.

Vyhodnotením ostatných predložených návrhov s ohľadom na históriu územia a aktuálne prebiehajúcu prvú etapu výstavby v tejto lokalite boli navrhnuté tri nové názvy ulíc v skrátenom tvare: Ulica generála Goliana, Ulica generála Viesta, Pri vojenskom cintoríne.

Ostatné poslanecké návrhy bude možné navrhnúť pri ďalších etapách výstavby v predmetnom území.

Názvoslovná komisia hlavného mesta SR Bratislavy je poradným orgánom primátora hlavného mesta SR Bratislavy. Jej uznesenia sú prijímané ako expertný názor, zohľadňovaný v procese určovania názvov verejných priestranstiev v Bratislave. Z uvedeného dôvodu bol dňa 03.11.2021 návrh na pomenovanie troch nových ulíc v mestskej časti Bratislava-Petržalka predložený príslušnému odbornému útvaru Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy, ktorý zabezpečil jeho prerokovanie v Názvoslovnej komisii hlavného mesta SR Bratislavy.

Názvoslovná komisia v súčinnosti s prijatými zásadami určovania názvov verejných priestranstiev v hlavnom meste SR Bratislave posúdila na svojom zasadnutí dňa 25.01.2022 vhodnosť navrhovaných názvov a uznesením a) k bodu 2 zo dňa 25.01.2022 odporučila v lokalite Vojenský dvor použiť názvy:

- 1. Ulica generála Goliana,**
- 2. Ulica generála Viesta,**
- 3. Pri vojenskom cintoríne.**

Po odsúhlasení predmetných návrhov mestská časť Bratislava-Petržalka predloží Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy predmetné návrhy názvov nových ulíc na schválenie.

Generálplukovník in memoriam Ján Golian

* 26. 1. 1906 Dombóvár (Maďarsko) - † 1945 Nemecko

Ján Golian bol slovenský štábný dôstojník, brigádny generál, organizátor a významný predstaviteľ Slovenského národného povstania. Pôvodne dôstojník československej armády. Počas druhej svetovej vojny štábný dôstojník vojnovnej slovenskej armády. Aktívne sa zapojil do protinacistického odboja.

Za vojenského veliteľa Slovenského národného povstania ho vymenoval prezident Eduard Beneš 23. marca 1944. Po vstupe nemeckých okupačných vojsk na územie Slovenska vydal Golian 29. augusta 1944 rozkaz na ozbrojený odpor armády a začiatok povstania. Povstaleckej armáde velil už ako brigádny generál na základe rozhodnutia SNR až do 7. októbra 1944. Po obsadení Banskej Bystrice fašistami 27. októbra 1944 ustúpil na Donovaly spolu so štábom 1. Československej armády na Slovensku. S generálom Viestom ho 3. novembra 1944 zajalo Einsatzkomando 14 v Pohronskom Bukovci. Po vypočúvaní ich previezli do Bratislavy, kde pokračovali ďalšie výsluchy, potom nasledoval transport do Berlína. Odtiaľ ich pravdepodobne previezli do koncentračného tábora Flossenburg. Osud Goliana, podobne ako R. Viesta, nie je známy, pravdepodobne zahynul v Nemecku na jar roku 1945, za doteraz neobjasnených okolností.

V roku 1946 bol povýšený do hodnosti div.gen. in memoriam a v roku 1969 do hodnosti genplk. in memoriam.

Zdroj:

Cséfalvay, F. a kol. Vojenské osobnosti dejín Slovenska. Vojenský historický ústav, Bratislava 2013. [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné na internete <http://www.vhu.sk/data/files/568.pdf>

Armádny generál in memoriam Rudolf Viest

* 24. 9. 1890 Revúca, okr. Rožňava – † 1945 Nemecko

Rudolf Michal Viest bol slovenský divízny generál, veliteľ povstaleckej armády na Slovensku počas Slovenského národného povstania a jediný slovenský generál počas predvojnovvej ČSR. Československý legionár v Rusku a divízny generál Československej armády Rudolf Viest pôsobil v Londýne od mája 1942 ako zástupca ministra národnej obrany exilovej vlády. Na základe rozkazu prezidenta Eduarda Beneša prevzal 7. októbra 1944 velenie povstaleckej Prvej československej armády na Slovensku. Po nemeckom generálnom útoku na povstalecké územie vydal 28. 10. 1944 operačný rozkaz o prechode armády na partizánsky spôsob boja a vymedzil priestor činnosti pre jednotlivé taktické skupiny. 3. 11. 1944 ho Einsatzkomando 14 spolu s generálom Jánom Golianom zajalo v Pohronskom Bukovci. Za doteraz neobjasnených okolností zomrel v Nemecku na jar roku 1945.

Armádny generál in memoriam Rudolf Viest bol počas života, aj po smrti mnohokrát vyznamenaný československými, slovenskými a zahraničnými vyznamenaniami.

Zdroj:

Cséfalvay, F. a kol. Vojenské osobnosti dejín Slovenska. Vojenský historický ústav, Bratislava 2013. [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné na internete <http://www.vhu.sk/data/files/568.pdf>

Vojenský cintorín v Petržalke

Vojenský cintorín (s rozlohou 4552 m²) vznikol počas 1. svetovej vojny v roku 1916 ako doplnok vojenského lazaretu, kde ležali zväčša ťažko ranení vojaci Rakúsko-Uhorskej monarchie, ale aj iní vojaci bojujúcich strán.

Na cintoríne je pochovaných v samostatných hrobách 331 mŕtvych vojakov, deviatich identifikovaných národností. Slovenská a česká národnosť nie je rozdelená, vojaci majú uvedenú spoločnú československú národnosť. Ďalšie národnosti: Maďarská, Juhoslovanská, Rumunská, Rakúska, Ruská, Talianska, Poľská, Nemecká. Vojaci zomreli prevažne v Posádkovej nemocnici Bratislava, ďalší v Divíznej nemocnici a v Kopčanoch v roku 1918.

Po druhej svetovej vojne, najmä po roku 1948 sa starý vojenský cintorín ocitol v uzavretej obruči v prísne stráženej pohraničnej zóne. Priestor cintorína akoby prestal oficiálne existovať. Boli to začiatky jeho zanedbávania a devastácie. Až v rokoch 2007 - 2009 na základe požiadavky bratislavského mestského investora pamiatkovej obnovy bola spracovaná dokumentácia rekonštrukcie územia a jeho premena na parkovú plochu nadväzujúcu na históriu územia. Približne v roku 1939, pred druhou svetovou vojnou bol v blízkosti cintorína postavený veľký vojenský dvojpodlažný bunker.

Lazaretný cintorín v Petržalke je unikátny z hľadiska súčasného stavu. Kľúčovú časť rekonštrukcie pokryl bratislavský magistrát, ktorý obnovu zabezpečil do dnešnej podoby.

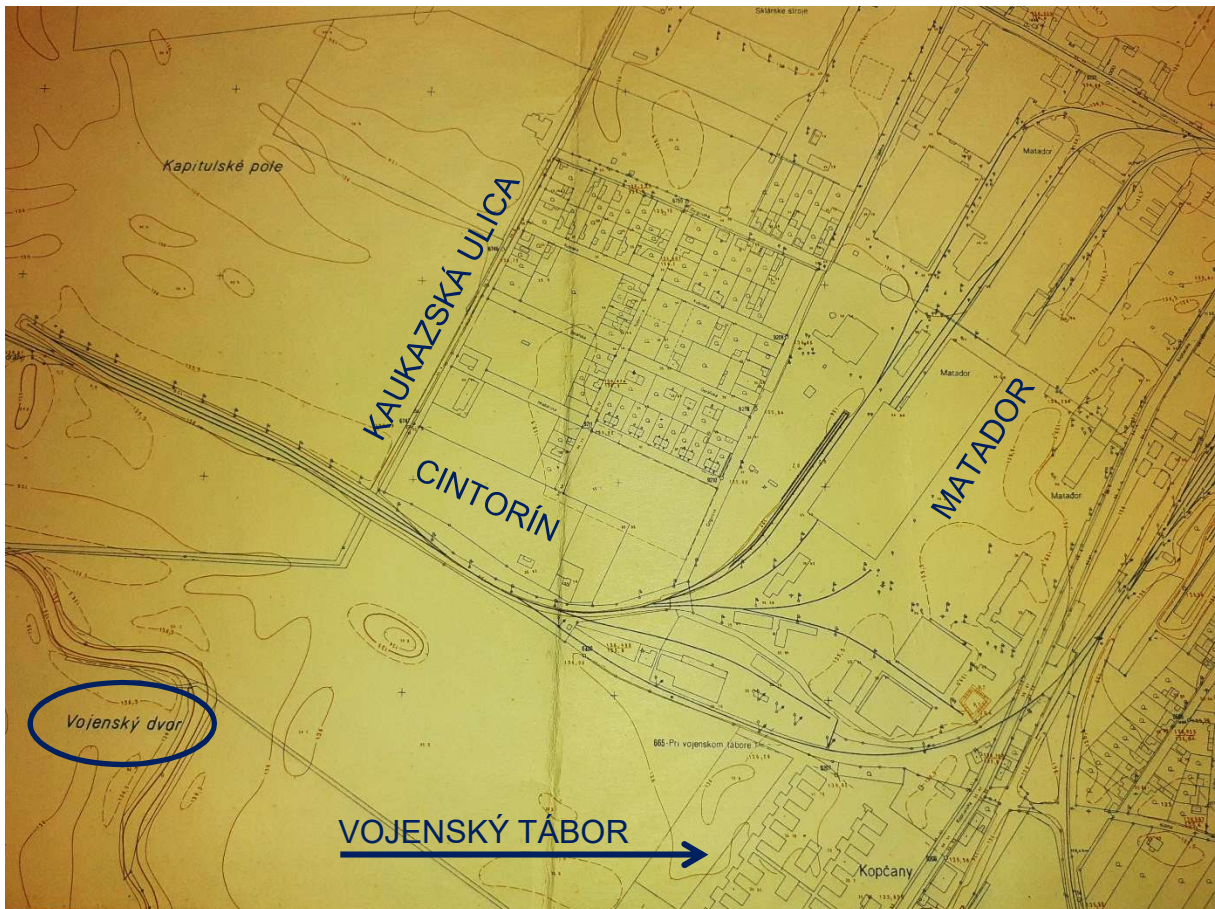
Cintorín je dostupný z Kopčianskej ulice, ktorá vyúsťuje na poľnú cestu smerujúcu k Rakúsku. Poľná cesta ide popri hranici a smeruje priamo k územiu cintorína.

Zdroj:

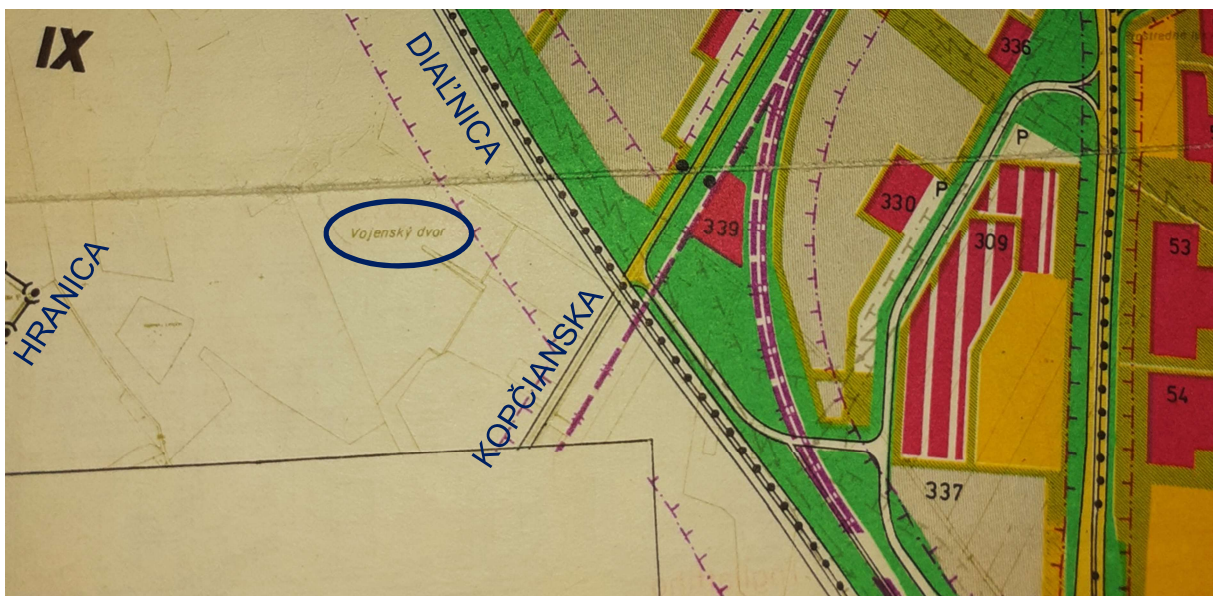
[online].[cit. 2021-10-26]. Dostupné na internete

<https://www.pamiatkynaslovensku.sk/bratislava-petrzalka-kopcany-vojnovy-cintorin-a-pamatnik-padlych-v-1-svetovej-vojne>

Grafická časť

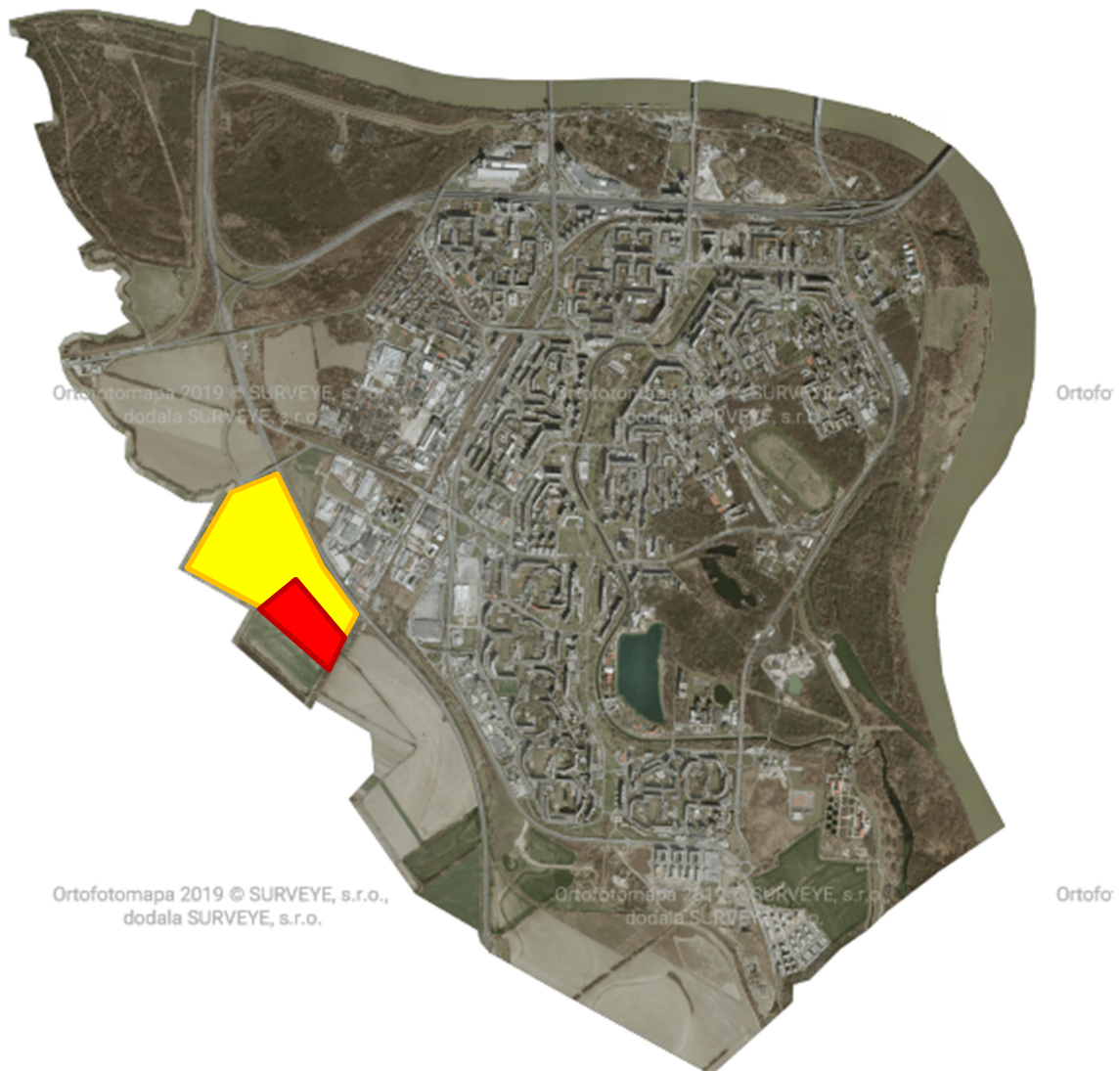
Katastrálna a polohopisná mapa pôvodnej zástavby Petržalky s uvedeným názvu lokality „Vojenský dvor“

Staršia plánovacia dokumentácia na podklade katastrálnej mapy s uvedeným názvu lokality „Vojenský dvor“

Ortofotomapa 2019 © SURVEYE, s.r.o.,
dodala SURVEYE, s.r.o.

Ortofotomapa 2019 © SURVEYE, s.r.o.,
dodala SURVEYE, s.r.o.

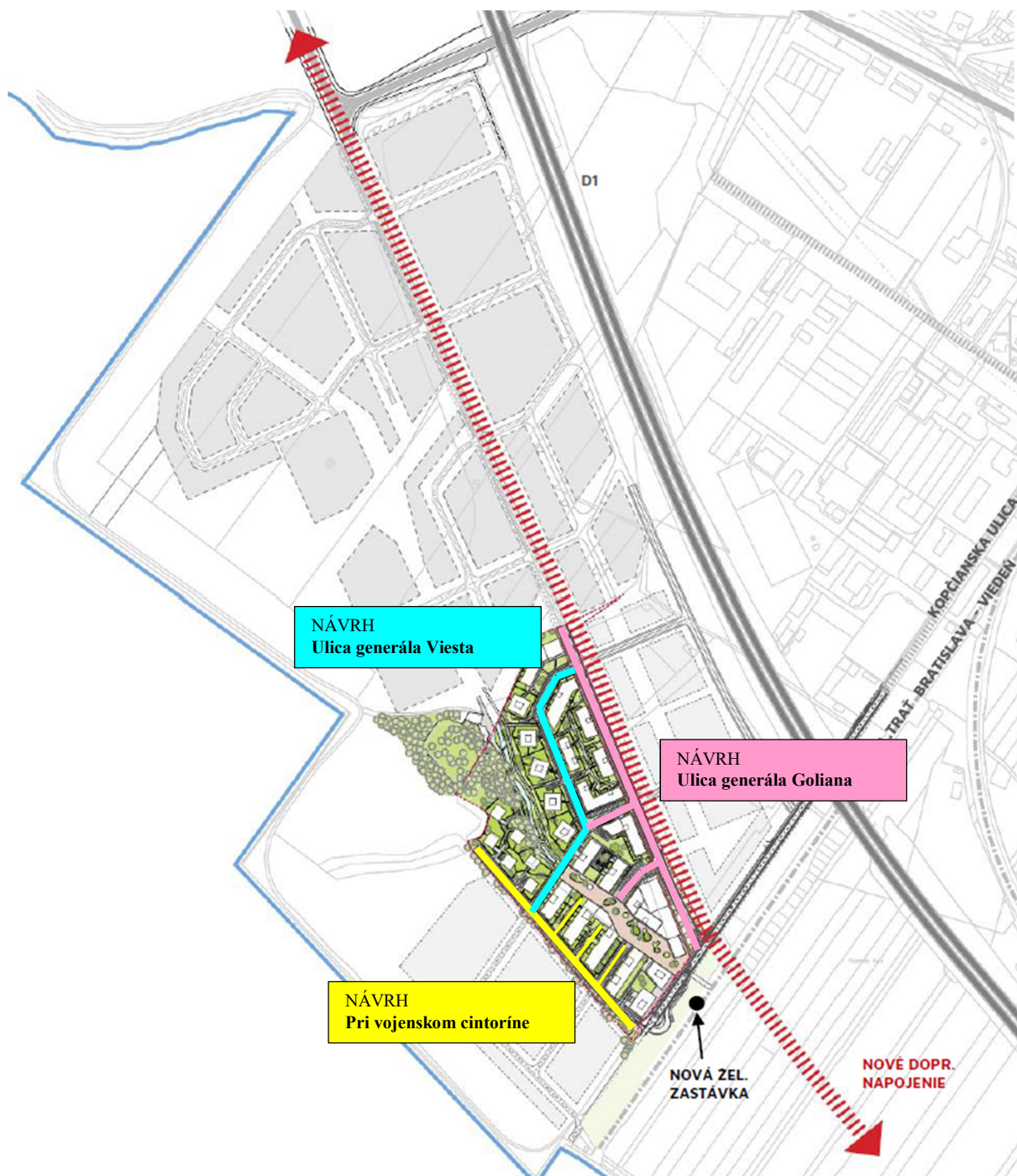
Potreba koncepcnej tematickej prípravy pomenovaní

Urgentná potreba pomenovaní z dôvodu vydaných stavebných povolení na nové budovy

Vízia organizácie územia, rok 2019

Lokalizácia aktuálne pripravovanej výstavby

**Výpis zo zasadnutia Názvoslovnej komisie hlavného mesta SR Bratislavy formou
videokonferencie cez Microsoft Teams
zo dňa 25.01.2022**

K bodu 2

Návrh na pomenovanie ulíc v MČ Petržalka a ich skrátenie

Názvoslovná komisia hlavného mesta SR Bratislavy po prerokovaní predloženého návrhu a diskusii prijala nasledovné uznesenie.

Uznesenie a):

Názvoslovná komisia hlavného mesta SR Bratislavy odporúča v mestskej časti Bratislava-Petržalka, lokalite Vojenský dvor použitie názvu

1. Pri vojenskom cintoríne

Hlasovanie:

Prítomní: 9 Za: 9 Proti: 0 Zdržal sa: 0

2. Ulica generála Goliana

Hlasovanie:

Prítomní: 9 Za: 5 Proti: 0 Zdržal sa: 4

3. Ulica generála Viesta

Hlasovanie:

Prítomní: 9 Za: 5 Proti: 0 Zdržal sa: 4

Uznesenie b):

Názvoslovná komisia hlavného mesta SR Bratislavy odporúča mestskej časti Bratislava-Petržalka, aby počas moratória v roku 2022 iniciovala samostatné stretnutie s komisiou, napr. formou workshopu ohľadom koncepčného riešenia návrhov na pomenovanie verejných priestorov, ktoré vzniknú v lokalite Vojenský dvor Nesto.

Hlasovanie:

Prítomní: 9 Za: 9 Proti: 0 Zdržal sa: 0

Za správnosť opisu:

Mgr. Katarína Lukyová, v. r.
tajomníčka komisie

Ing. Mgr. Andrej Svorenčík, M.S., PhD., v. r.
predseda komisie

Pozn. spracovateľa: na základe telefonickej konzultácie dňa 06.05.2022 bolo vysvetlené, že predmetom diskusie a následného výsledku pri hlasovaní ohľadom názvov č. 2 a 3 nebol výber osobností, ale samotný tvar pomenovania;

Výpisy z uznesení komisii miestneho zastupiteľstva

Výpis z uznesenia zo zasadnutia komisie kultúry a mládeže konaného dňa 21.03. 2022

K bodu 2: Návrh na pomenovanie nových ulíc v lokalite Vojenský dvor.

Návrh prezentoval p. Hasička. S lokalitou je spätá vojenská história. Komisia diskutovala o názve lokality vojenský dvor, ktorý je len pracovný a hlasovala o návrhu na pomenovanie troch nových ulíc v mestskej časti Bratislava-Petržalka v lokalite Vojenský dvor názvami:

1. Ulica generála Goliana
2. Ulica generála Viesta
3. Pri vojenskom cintoríne

Názvoslovná komisia mesta Bratislavy odporúča názvy ulíc schváliť. V minulosti bol v mestskej časti Petržalka útvár na pomenovanie ulíc, ktorý nebol oficiálny – názvoslovná komisia z aktivity p. Dolinaya. Členovia boli oslovení, aby navrhli názvy ulíc novovznikajúcej mestskej časti Nesto. Navrhli 5 osobností, z ktorých vybrali 2. Formulovali i názov pre lokalitu Pri vojenskom cintoríne, ktorý vyplýva z historického odkazu daného územia. Oficiálne sa k tomu vyjadrila názvoslovná komisia hl. mesta Bratislavy ako poradný orgán. Návrh následne predložili komisiám mestskej časti Petržalka a potom ho bude schvaľovať zastupiteľstvo hl. mesta Bratislava.

Bývalá názvoslovná komisia navrhnuté názvy nerozporovala. Názvoslovná komisia hl. mesta navrhla zorganizovať workshop pre pomenovanie ďalších ulíc. Komisia kultúry a mládeže navrhla rozšírenie členov a zaradenie do názvoslovnej komisie p. Kutlíkovú a p. Kačírka.

P. Jančoková tiež navrhla v budúcnosti zriadiť odbornú komisiu zloženú z neposlancov odborníkov pre pomenovanie ulíc ako poradný orgán názvoslovnej komisie. Vzhľadom na to, že názvy ulíc je potrebné zasadať raz za určité obdobie, nie pravidelne, by odborná komisia bola zvolávaná len v prípade potreby. Komisia diskutovala o organizovaní odborných workshopov pri budúcom pomenovávaní nových štvrtí či ulíc, kde bude prizvaná odborná verejnosť. Na workshop nominovala zástupcov p. Kačírka a p. Kutlíkovú.

Uznesenie č.1: Komisia kultúry a mládeže hlasovala o návrhu na rozšírenie členov a zaradenie do názvoslovnej komisie p. Andreu Kutlíkovú a p. Ľuboša Kačírka.

Hlasovanie: Prítomných: 7 Za: 6 Proti: 0 Zdržal sa: 1 Nehlasovali: 0
Prítomných: 7 M. Makovníková-Mosná, I. Jančoková, Ľ. Kačírek, L. Ovečková, A. Kutlíková, K. Sklenková, M. Černý
Za: 6 M. Makovníková-Mosná, I. Jančoková, L. Ovečková, K. Sklenková, M. Černý, A. Kutlíková
Proti: 0
Zdržal sa: 1 Ľ. Kačírek,
Nehlasovali: 0
Záver: Uznesenie bolo schválené.

Uznesenie č.2: Komisia kultúry a mládeže odporúča iniciovať samostatné stretnutie formou workshopu ohľadom koncepčného riešenia návrhov na pomenovanie názvov ulíc, kde budú prítomní zástupcovia kultúrnej komisie, názvoslovnej komisie a odbornej verejnosti.

Hlasovanie: Prítomných: 10 Za: 9 Proti: 0 Zdržal sa: 0 Nehlasovali: 1
Prítomní: 10 M. Makovníková-Mosná, I. Jančoková, Ľ. Kačírek, L. Ovečková, A. Kutlíková, K. Sklenková, M. Černý, I. Lučanič, V. Kasala, M. Vetrák
Za: 9 M. Makovníková-Mosná, I. Jančoková, Ľ. Kačírek, L. Ovečková, A. Kutlíková, K. Sklenková, M. Černý, I. Lučanič, M. Vetrák
proti: 0
Zdržali sa: 0
Nehlasovali 1: V. Kasala
Záver: Uznesenie bolo schválené.

Uznesenie č. 3 Komisia kultúry a mládeže odporúča nominovať na odbornom workshope zástupcov Komisie kultúry a mládeže A. Kutlíkovú a Ľ. Kačírka, ktorí s nomináciou súhlasili.

Hlasovanie: Prítomných: 10 Za: 7 Proti: 0 Zdržal sa: 2 Nehlasovali: 1
Prítomní: 10 M. Makovníková-Mosná, I. Jančoková, Ľ. Kačírek, L. Ovečková, A. Kutlíková, K. Sklenková, M. Černý, I. Lučanič, V. Kasala, M. Vetrák
Za: 7 M. Makovníková-Mosná, I. Jančoková, L. Ovečková, K. Sklenková, M. Černý, I. Lučanič, M. Vetrák
proti: 0
Zdržali sa: 2 A. Kutlíková, E. Kačírek
Nehlasovali: 1 V. Kasala
Záver: Uznesenie bolo schválené.

Uznesenie č. 4: Komisia kultúry a mládeže **berie na vedomie** predkladaný materiál a **odporúča** Miestnemu zastupiteľstvu mestskej časti Bratislava- Petržalka materiál **schváliť**.

Hlasovanie: Prítomných: 10 Za: 6 Proti: 0 Zdržal sa: 4 Nehlasovali: 0
Prítomní: 10 M. Makovníková-Mosná, I. Jančoková, Ľ. Kačírek, L. Ovečková, A. Kutlíková, K. Sklenková, M. Černý, I. Lučanič, V. Kasala, M. Vetrák
za: 6 M. Makovníková-Mosná, Ľ. Kačírek, K. Sklenková, M. Černý, I. Lučanič, V. Kasala
proti: 0
Zdržali sa: 4 I. Jančoková, L. Ovečková, A. Kutlíková, M. Vetrák
Nehlasovali: 0
Záver: Uznesenie bolo schválené.

Za správnosť: M. Tereková, tajomníčka komisie kultúry

V Bratislave, 21.3.2022

Miroslava Makovníková Mosná, v.r.
predsedníčka kultúry a mládeže

Výpis z uznesení Komisie územného plánu, výstavby a rozvoja zo dňa 22.03.2022

Prítomní členovia komisie - poslanci:

Ing. Miroslav Behúl PhD., Ing. arch. Michala Kozáková, Ing. Lýdia Ovečková,
Ing. arch. Mgr. art. Elena Pätoprstá, Ing. arch. Drahan Petrovič, Mgr. Natália Podhorná,
Ing. arch. Matúš Repka, Ing. arch. Branislav Sepši, Ing. Katarína Sklenková,
Ing. Jozef Vydra;

Prítomní členovia komisie - neposlanci:

Ing. Alica Hájková , prof. Ing. arch. Bohumil Kováč, PhD., Štefan Wenchich;

K bodu 5

Návrh na pomenovanie nových ulíc v lokalite Vojenský dvor

Materiál predstavil a na otázky odpovedal Štefan Hasička.

Parafrázovaný záznam z diskusie: **Ovečková:** na kultúrnej komisii prebehla rozsiahla diskusia, prijali uznesenia, aby bola zvolaná pracovná skupina doplnená o odborníkov (A. Kutlíková, Ľ. Kačírek), aby názvy boli lokálne a koncepčne ucelené, materiál bude o mesiac posunutý do májového zastupiteľstva, tak aby bolo dodržané moratórium; **Vydra:** informuje sa o vojenských generáloch do zásobníku názvov, zriadenie komisie/pracovnej skupiny; Prebehla diskusia ohľadom formálnych náležitostí pracovnej skupiny (názvoslovnéj).

Uznesenie č. 9/2022 zo dňa 22.03.2022:

Komisia odporúča Miestnemu zastupiteľstvu mestskej časti Bratislava-Petržalka schváliť návrh na pomenovanie troch nových ulíc v mestskej časti Bratislava-Petržalka v lokalite Vojenský dvor názvami:

1. Ulica generála Goliana,
2. Ulica generála Viesta,
3. Pri vojenskom cintoríne

a poveriť starostu, aby návrh predložil na schválenie Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta SR Bratislavy.

Hlasovanie:

Prítomní:	13	z 13 členov
za:	9	Wenchich, Hájková, Behúl, Vydra, Sklenková, Podhorná, Petrovič, Sepši, Repka
proti:	1	Kováč
zdržal sa:	1	Ovečková
nehlasoval:	2	Pätoprstá, Kozáková

Uznesenie **bolo** schválené.

Ing. Jozef Vydra v. r.
predseda komisie ÚPVaR

Za správnosť:

Ing. arch. Štefan Hasička
tajomník komisie ÚPVaR

Prehľadná tabuľka odporúčaní odborných komisií:

Komisia – november 2021	odporúča schváliť	neodporúča schváliť	poznámka
kultúry a mládeže	áno	-	ďalšie pomenovania v lokalite kreovať na základe odborného workshopu
územného plánu, výstavby a rozvoja	áno	-	-